

Dels múltiples entorns informals per educar en arts

Carla Varea Miralles (Universitat de València)¹

Ricard Huerta i Amparo Alonso-Sanz (Eds.). *Entornos informales para educar en artes*. València, PUV-Publicacions Universitat de València, 2017, 206p.

Acostumats a concebre l'educació dins d'espais formals normalment, aquest llibre representa tot un món de possibilitats per dur a terme l'educació en entorns informals i, al mateix temps, un exemple de reivindicació i renovació de les pràctiques educatives des de diferents àmbits. Ricard Huerta ja ha escrit en anteriors ocasions diversos llibres, així com molts altres articles, al voltant dels museus i la seua funció educativa, quasi sempre acompanyats de la defensa dels drets humans i, en consegüent, de les minories LGTBI. En aquest cas, es proposa promoure la diversitat sexual a través de la cultura visual i l'educació artística, com és el cas de *Museari Museu de l'Imaginari*. Es tracta d'un museu *online*, obert al servei de la societat i al públic en general, amb la intenció de promoure l'educació artística i la defensa dels drets humans, amb especial accent al respecte de la diversitat sexual. *Museari* proposa la utilització del cinema per tractar les qüestions de gènere i fer visibles els problemes que actualment acompanyen aquests col·lectius, per tal de donar-los a conèixer i convertir-se en un mitjà per tractar-los a les aules. També en la mateixa línia dels museus, es proposa la creació de pedagogies que

s'adapten a qualsevol espai dins d'aquests, doncs no es tracta que un lloc resulti útil per dur a terme una pràctica pedagògica, sinó d'abordar pedagògicament tots els espais possibles.

Altra forma de conscienciar la societat de la importància i el valor que tenen aquests espais fora de l'escola, es centra en aprofitar l'ús de les noves tecnologies, especialment els dispositius mòbils, per interpretar i conèixer més a fons el patrimoni cultural que ens envolta. A sovint, es visualitzen els elements aïllats que apareixen pels carrers de les ciutats, però no s'aprecien les seues característiques particulars ni s'ensenya a descodificar la ciutat. És per això que es presenta una nova forma de veure i observar el nostre entorn, la qual s'adapta als canvis i les necessitats actuals de la gent, al temps que es plantegen formes innovadores i motivadores d'educar.

A més a més, també es recalca la importància que tenen els espais educatius en sí mateixos, considerats fins al moment com una part del currículum ocult de l'escola, sense pes ni valor. Aquest és un component essencial del procés d'ensenyança-aprenentatge que es viu als centres i és, per això, que deuria tractar-se amb el mateix protagonisme que la resta d'elements que hi intervenen. L'escola és el lloc on els xiquets i xiquetes comencen a formar-se i a crear les seues relacions, un motiu més que clar per procurar que

(1) Carla Varea Miralles, graduada en Magisteri Educació Infantil per la Universitat de València (2012-2016), actualment cursant el Màster en Investigació en Didàctiques Específiques especialitat en Arts Visuals per la Universitat de València.

els espais interiors i exteriors del centre estiguin en harmonia i afavoreixin la convivència en un ambient càlid i proper, de manera que les persones puguin interactuar entre sí i comunicar-se obertament i amb el seu entorn natural.

Els patrons arquitectònics tradicionals als quals estan sotmesos els centres educatius dificulta en moltes ocasions la pràctica educativa dels docents, reduint-la a estratègies pedagògiques que ja es troben obsoletes. Per aquest motiu, resulta pràcticament impossible adaptar-se a les noves tendències pedagògiques i continua reproduint-se un ambient sense cap estimulació sensorial ni motivador per als infants. Es tracta, doncs, d'un cercle que repeteix constantment la mateixa problemàtica.

Amb tot açò es pretén donar a entendre la importància dels espais educatius, bé siguin dins o fora de l'escola, en un entorn formal o informal. L'essència es troba en fer de qualsevol racó del món un lloc per a l'aprenentatge i la convivència dels més menuts, i no tant menuts. A banda d'aquests exemples, també es poden trobar dos relats d'autors italians i per tant escrits en la seua llengua, que mostren amb la seua aportació experiències viscudes a la bella Itàlia, així com altres d'autors xilens, els quals han volgut col·laborar en aquesta història i contribuir a enriquir els capítols d'aquest llibre.